

1. Obiekt **ZESPÓŁ OFICERSKIEGO YACHT CLUBU** Rzeczpospolitej
Polskiej, ob. dom wypoczynkowo-sanatoryjny

2. Czas powstania
1933-1936r., po
1945r. rozbud.

3. Miejscowość
AUGUSTÓW

11. Zd.

4. Adres **Ul. Kardynała
Stefana Wyszyńskiego 1**

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo **podlaskie**

gmina **pow. loco miasto**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna 1. VI. 1975 r.

województwo **suwalskie**

powiat **Augustów**

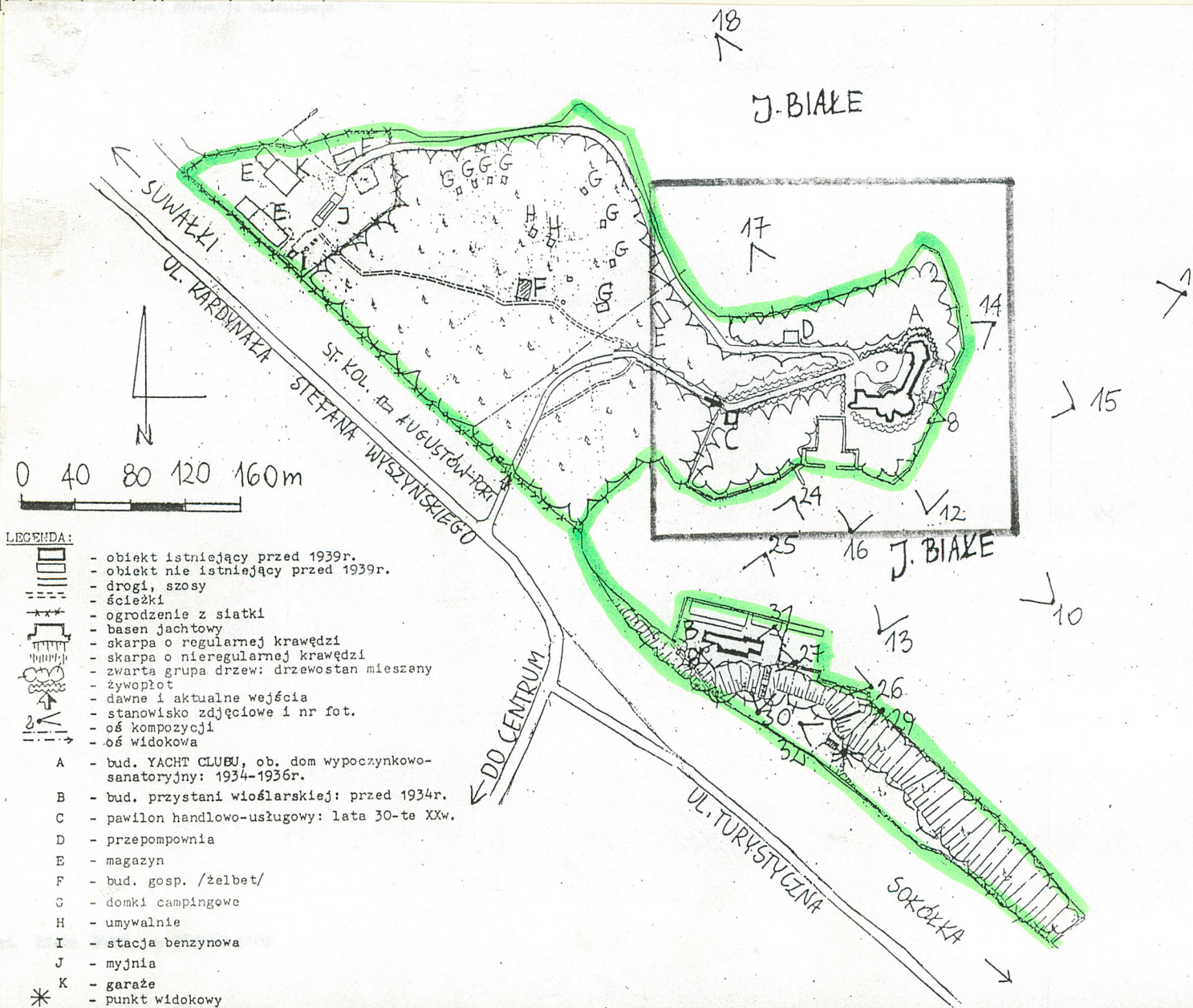
8. Właściciel i jego adres

**"K i M" s.c. Handel i Gastro-
nomia, ul. Rumiankowa 17,
15-665 Białystok**

9. Użytkownik i jego adres

10. Rejestr zabytków

Nr **A-1** data **18.02.1999.**



LEGENDA:

- obiekt istniejący przed 1939r.
 - obiekt nie istniejący przed 1939r.
 - drogi, szosy
 - ścieżki
 - ogrodzenie z siatki
 - basen jachtowy
 - skarpa o regularnej krawędzi
 - skarpa o nieregularnej krawędzi
 - zwarta grupa drzew: drzewostan mieszany
 - żywopłot
 - dawne i aktualne wejścia
 - stanowisko zdjęciowe i nr fot.
 - oś kompozycji
 - oś widokowa
- A - bud. YACHT CLUBU, ob. dom wypoczynkowo-sanatoryjny: 1934-1936r.
- B - bud. przystani wioślarskiej: przed 1934r.
- C - pawilon handlowo-usługowy: lata 30-te XXw.
- D - przepompownia
- E - magazyn
- F - bud. gosp. /żelbet/
- G - domki campingowe
- H - umywalnie
- I - stacja benzynowa
- J - myjnia
- K - garaże
- * - punkt widokowy

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Przed 1934 rokiem zbudowano przystań wioślarską 4 Pułku Ułanów Krechowieckich, a w latach 1934-1936 wzniesiono oficerski dom wypoczynkowy przeznaczony dla oficerów i ich rodzin. Autorem projektu był Juliusz Nagórski /1887-1944/, architekt warszawski.

Obiekt wzniesiono ze składek oficerów Wojska Polskiego. Pierwszym komendantem przystani został kpt. Zawada z Gredna.

Dom wypoczynkowy składał się z części mieszkalnej, w której mieściły się pokoje wypoczynkowe oraz z części usługowej tj. z restauracji i kawiarni, połączonych z częścią mieszkalną. Ponadto posiadał własną plażę usytuowaną po wschodniej stronie.

W 1939 roku budynek zajęty przez wojska sowieckie. W latach 1940-1941 przekształcony na dom sanatoryjny oficerów frontów fińskich i dalekowschodniego. W 1941 roku cały kompleks wypoczynkowy przejęty przez Niemców. Bezpośrednio po zajęciu budynku przez Niemców zamordowano ok. stu oficerów sowieckich. W latach 1941-1944 zamieniony na szpital. Po zakończeniu działań wojennych zespół YACHT CLUBU administrowany przez Wydział Wczasowo-Turystyczny Warszawskiego Okręgu Wojskowego.

W latach 60-tych - 80-tych został rozbudowany. 31 maja 1997 roku kompleks przejęty przez olsztyńską filię Agencji Mienia Wojskowego.

14 września 1999 roku nieruchomość sprzedana w wyniku przetargu Spółce Cywilnej "K i M" w Białymstoku.

Styl - modernizm.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze wyrośnięcie instalacje)

Sytuacja: zespół zlokalizowany na półwyspie nad Jeziorem Białym, ok. 3 km na północny wschód od centrum miasta. Przystań wioślarska, wchodząca w skład zespołu, położona jest poza półwyspem, w południowej części zatoczki jeziornej, ok. 200 m na południe od domu wypoczynkowego, w sąsiedztwie torów kolejowych i stacji kolejowej Augustów-Port. Półwysep od strony południowo-zachodniej także przylega do torów kolejowych oraz do szesy wylotowej w kierunku Suwałk /ulica Kard. Wyszyńskiego/. Przystań wioślarska położona jest natomiast przy ulicy Turystycznej biegnącej równolegle do torów kolejowych, po ich południowej stronie.

Kompozycja: półwysep o nieregularnym kształcie i znacznie rozczerkowanej linii brzegowej oraz urozmaiconej rzeźbie terenu: wyniesionym grzbiecie i stosunkowo stromym obniżeniu /skarpa/ w kierunku linii brzegowych od strony wschodniej w kierunku plaży i basenu jachtowego. Teren półwyspu posreśniony lasem mieszanym o zdecydowanej przewadze sosny. Od strony południowo-zachodniej ogrodzony siatką metalową, z bramą przy drodze dojazdowej do domu wypoczynkowego. Poszczególne elementy funkcjonalne zespołu połączone są ścieżkami skomunikowanymi z asfaltową drogą dojazdową łączącą półwysep z miastem. Przystań wioślarska usytuowana przy południowym, stosunkowo stromym, brzegu zatoki, w otoczeniu wysokiej zieleni, głównie drzewostanu sosnowego. Półwysep wraz z przystanią i zatoką tworzą zwarty kompleks wypoczynkowo-turystyczny. W zespole wyróżniają się cztery zespoły architektoniczno-funkcjonalne: 1. dom wypoczynkowy z plażą i basenem jachtowym 2. zaplecze gospodarczo-techniczne 3. część kempingowa 4. przystań wioślarska. Zasadniczą częścią zespołu jest dom wypoczynkowo-sanatoryjny wraz z otoczeniem. Ten element zespołu ma charakter kurortu. Usytuowano go we wschodniej części półwyspu, na cyplu. Jego granice wyznacza strzyżony żywopłot. Wnętrze wypełnione asymetryczną kompozycją z wysokiej zieleni i planowych nasadzeń /pnącza, tuje, wierzb, klony, leszczyna/. Dominantą architektoniczną stanowi dom wypoczynkowy. Wysoką zielenią tworzy drzewostan mieszany, przeważa sosna, ale występuje stosunkowo duży procent drzewostanu liściastego /w porównaniu z pozostałym obszarem półwyspu/. Dom wypoczynkowy z lat 1934-36, murowany, ceglany, otynkowany, nakryty stropodachem, założony na planie nieregularnego wieloboku o rozczerkowanym obrysie. Bryła zestawiona z trzech zasadniczych członów, 3- i 4-kondygnacyjowa, zryzalitowana w elewacjach, urozmaicona balkonami i tarasami. W środkowej części budowli czworoboczna wieża z wejściem głównym od strony pn., dostępnym od podjazdu, poprzedzonym wachlarzowymi schodami. Podjazd z centralnie usytuowanym, kolistym gazonem. Obiekt o cechach stylowych modernistycznych. Do budynku od strony pd. przylega hangar jachtowy z basenem żeglarskim, natomiast od strony wschodniej dom połączony schodkami z plażą. Po zachodniej stronie półwyspu ulokowano zaplecze techniczne. Jest to niejednorodny zespół budynków wzniesionych w latach 70- i 80-tych XX w., o różnych gabarytach i funkcjach, rozmieszczonych nieregularnie, ale w dość zwartej grupie. Obiekty te można określić jako bezstylowe. Wśród nich dominantą architektoniczną stanowi murowany, dwukondygnacyjny magazyn. Pozostałe budynki parterowe, drewniane /magazyn/ i murowane /magazyn, garaż, myjnia i stacja benzynowa/. Uzupełnienie budynków gospodarczych stanowi przepompownia i pawilon handlowo-usługowy, znajdujące się we wschodniej części półwyspu. Techniczny człon zespołu charakteryzuje się najmniej zwartym drzewostanem - są to głównie sosny pozostałe po wykar-

14. Kubatura 	15. Powierzchnia wykon zespołu ok. 6.50 ha	16. Przeznaczenie pierwotne rekreacyjne	17. Użytkowanie obecne rekreacyjne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Po 1945 roku remont domu wypoczynkowego, a w 1963 roku jego rozbudowa - dobudowanie sali klubowej. Także w latach 60-tych budowa basenu wioślarskiego. W 1965 roku modernizacja obiektu - wybudowanie kotłowni. W latach 70-tych wzniesiono szereg budynków zaplecza technicznego, w tym 2-kondygnacyjny magazyn wybudowano w 1972 roku. W tym samym okresie tj. w latach 70-tych postawiono szereg domków campingowych oraz umywalnie. W latach 80-tych rozbudowano zaplecze: stacja benzynowa, myjnia, garaże. W latach 90-tych wybudowano przepompownię. W latach 70-tych zmodernizowano także ciągi komunikacyjne oraz zagospodarowano otoczenie domu wypoczynkowego: gazon, żywopłot, planowe nasadzenia.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Budynek w średnim stanie technicznym. Ściany zewnętrzne- ubytki tynku, stolarka okienna zniszczona. Przystań opuszczona w złym stanie technicznym.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Konieczne wykonanie projektu rewaloryzacji całości założenia. Obiekty wymagają remontów kapitalnych.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

1. M.Orłowicz, Przewodnik ilustrowany po województwie białostockim, Białystok 1937, s. 312
2. S.Łoza, Architekci i budowniczowie w Polsce, Warszawa 1954 r., s. 211

23. Źródła ikonograficzne i fotografla (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

25. Opracował

tekst mgr Barbara Tomecka, mgr Zofia Cybulko, X-XI.1999r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

J.W.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr Barbara Tomecka, X.1999 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów PDiKZ w Białymstoku

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

a. wkładki:

nr 1: cd. opisu, fotografie, plan orientacyjny,
plan części wschodniej zespołu

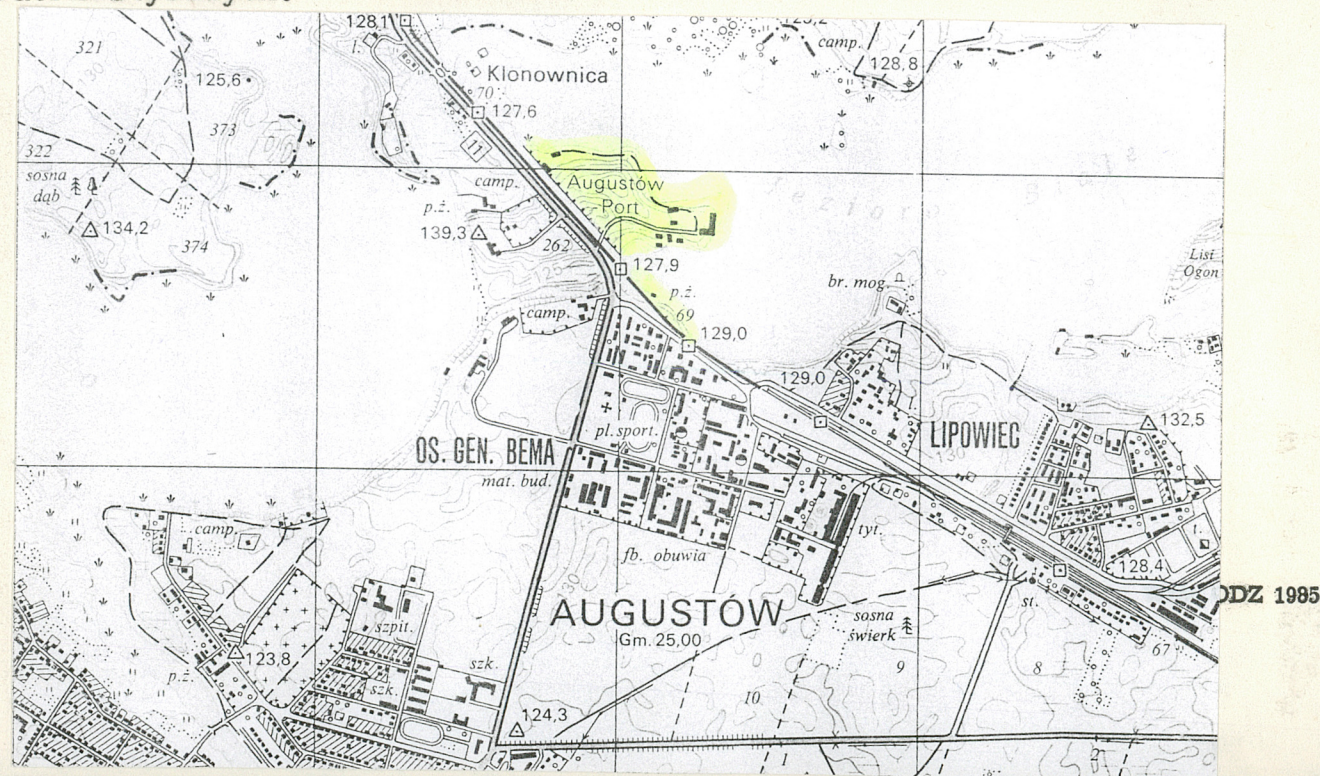
nr 2-4: fotografie

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Zespół Oficerskiego Yacht
Clubu RP, ob. dom wypoczynk.

ed. opisu, fotografie, plan orientacyjny, plan części wsch.

czowaniu lasu. Teren zaplecza ogrodzony siatką. Wnętrze to ma charakter nieregularnego wieloboku, o asymetrycznym układzie elementów funkcjonalnych, komunikacyjnie sprzężone z domem wypoczynkowym i częścią kempingową. Teren kempingowy to obszar środkowej części półwyspu, gęsto zalesiony, z wyraźną przewagą drzewostanu sosnowego. Domki kempingowe o kubaturze od 27 do 227 m³ i powierzchni użytkowej od 10 do 59 m², drewniane, rozmieszczone wzdłuż ścieżek biegnących ze wschodu na zachód, łączących dom wypoczynkowy z zapleczem. Poza domkami na tym terenie usytuowano budynek gospodarczy o konstrukcji żelbetowej, drewniany magazyn oraz dwie umywalnie. Tę część zespołu charakteryzuje także asymetryczna kompozycja, bez wyraźnej dominanty architektonicznej, ale z czytelną dominantą funkcjonalną o charakterze rekreacyjnym. Wnętrze to wykazuje wyraźny charakter krajobrazowy. Od strony południowej tj. od torów kolejowych ta część zespołu ogrodzona siatką z bramą wjazdową w pobliżu stacji PKP. Czwarty człon założenia jest wyraźnie wydzielony. Przystanek wioślarski zlokalizowano przy ulicy Turystycznej, w części "lądowej", w sąsiedztwie torów kolejowych w kierunku Sokółki. Budynek przystani wzniesiono jeszcze przed 1934 rokiem. Założono go na planie prostokąta z szerokimi i płytkimi aneksami przy bokach dłuższych. Bryła parterowa, prostopadłościenna, nakryta płaskim stropodachem, z mniejszą, także prostopadłościenną "nadbudówką" nad środkową częścią parteru. Parter w elewacjach zryzalitowany. Detal elewacyjny skromny w formie szerokiego, gładkiego fryzu i wąskiego gzymsu. Od strony jeziora drewniane pomosty z kołkami do mocowania łodzi. W tle wysoki drzewostan mieszany porastający stromą skarpe. Budynek przystani o cechach modernistycznych.



Miejsce przechowywania negatywów: PDiKZ w Białymstoku

Jedn. W.A. Olsztyn z. 794/S/ON Z.P. Ostróda z. 662 n. 6000



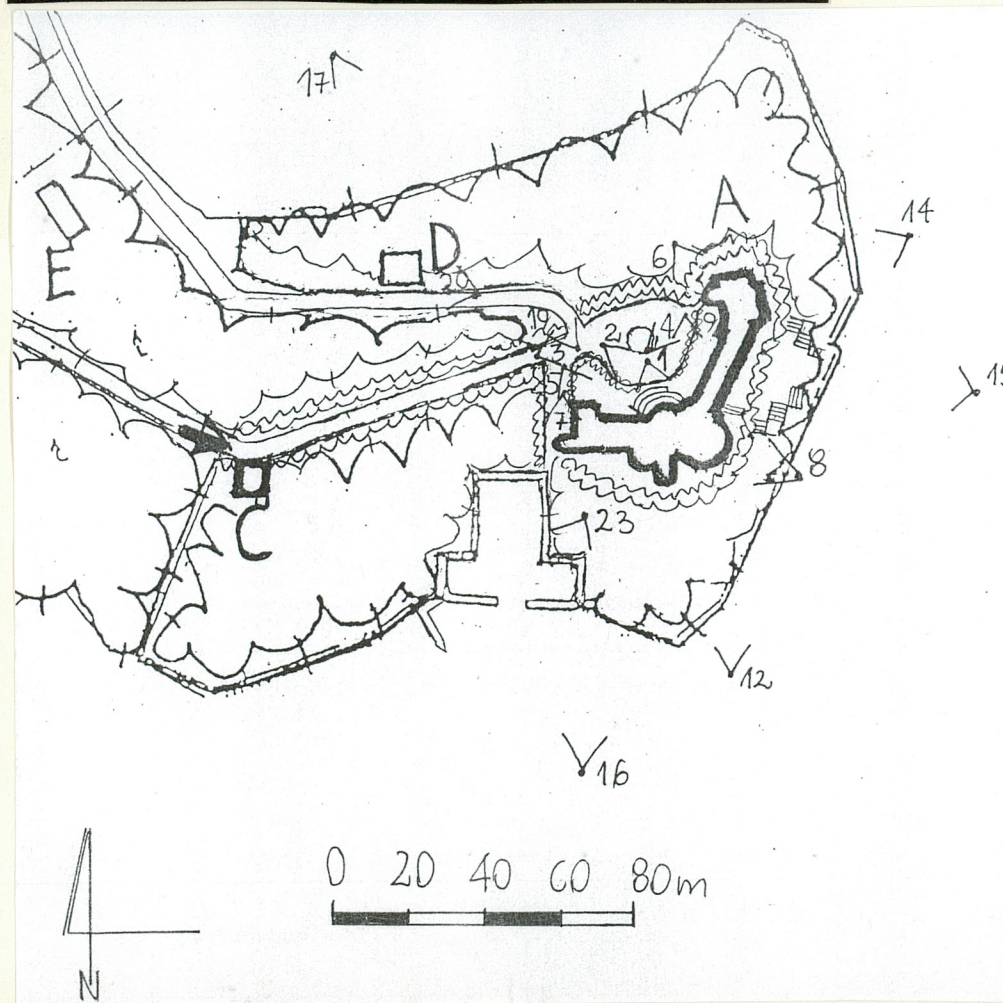
1a



1b



1c



1. Miejscowość AUGUSTÓW 2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół oficarskiego Yacht Clubu RP, ob. dom wypoczynk. 3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) fotografie
ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1



Wkładkę założył: Z. Cybulko, B. Tomecka, X-XI. 1999r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

OZGraf. Z.P. Ostróda zam. 699 nakł. 23.600

Wzór ODZ 1978 r.



1. Miejscowość **AUGUSTÓW**

ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

zespół oficierskiego Yacht

Clubu RP, ob. dom wypoczynk.

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

fotografie



Wkładkę założył: Z. Cybulko, B. Tomecka, X-XI. 1999r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PDiKZ w Białymstoku

OZGraf. Z.P. Ostróda zam. 699 nakł. 23.600

Wzór ODZ 1978 r.



1. Miejscowość **AUGUSTÓW**
ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1

2. Obiekt (nazwa, jak w karcie)
zespół oficcerskiego Yacht Clubu RP, ob. dom wypoczynk.

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie



Wkładkę założył: Z. Cybulko, B. Tomecka, X-XI. 1999r.

(Imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PDiKZ w Białymstoku

OZGraf. Z.P. Ostróda zam. 699 nakł. 23.600

Wzór ODZ 1978 r.

